

Cripta de Cal Pons

Puig-reig

Ubicació

Comarca: Berguedà
Lloc/Adreça: Plaça de l'Església s/n, Colonia Pons, 08692-Puig-reig
Emplaçament Església de la colònia Pons

Coordenades:

Latitud: 41.96632
Longitud: 1.88601
UTM Est (X): 407693
UTM Nord (Y): 4646637

Classificació

Número de fitxa 08175 - 368
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Element arquitectònic
Estil / època: Noucentisme
Segle XX
Any 1920
Estat de conservació Bo
Notes de conservació: El 2008 van efectuar-se obres de condicionament de les teulades de les capelles de tramuntana i al cimbori
Protecció Legal i física
Observacions protecció: BCIL
Número inventari si, IPA 3661
Generalitat i altres inventaris
Accés Restringit
Ús actual: Científic
Titularitat Pública
Titular: Ajuntament de Puig-reig

Fitxes associades:

[Resclosa i canal de Cal Pons](#)

[Fàbrica de Cal Pons](#)

[Torre Nova de Cal Pons](#)

[Torre Vella de Cal Pons](#)

[Xalet del Director de Cal Pons](#)

[Xemeneia de Cal Pons](#)

[Sant Josep de la Colònia Pons](#)

Autoria de la fitxa

Rosa Serra Rotés i Jordi Piñero

Data de registre de la

dv., 20/03/2020 - 01:00

fitxa:

Descripció

Construcció religiosa formada per una planta rectangular coronada amb un absissemicircular i perimetralment coberta de tombes destinades a allotjar els cossos dels membres de la família Pons; la cripta consta d'un altar y una colla de bancs que havien de permetre la celebració d'oficis funerals. El conjunt, que conserva en molt bon estat tota la seva decoració de pintura a manera de marbres, té dos accessos: el principal per la zona posterior de l'església i un per l'interior de la sagristia, mitjançant una escala que també porta al campanar.

Nomes dues tombes foren ocupades: la de Anna Roca Pons, traspassada el 19 de gener de 1921 a Barcelona i enterrada a Cal Pons el 18 de setembre de 1926, i la de Lluís G. Pons i Enrich, traspassat el 8 de gener de 1921 i enterrat el dia 11 del mateix mes i any.

Observacions:

Des del 2009 l'església acull el Centre d'Interpretació de l'Església de la Colònia Pons; a través de tres espais museïtzats, dona a conèixer el paper que va jugar l'Església en la consolidació del sistema de colònia industrial a Catalunya, tant des del punt de vista dels treballadors i treballadores com dels amos de les colònies. El Centre d'interpretació és format per moderns sistemes d'interpretació i les tècniques audiovisuals més capdavanteres, que aconseguen traslladar el visitant a un entorn suggestiu i vivencial.

El projecte de museïtzació se centra en tres espais de l'edifici religiós (la capella de Santa Llúcia, el cor i la cripta) i s'integra i conviu respectuosament amb aquest, compatible amb la principal funció que encara té l'edifici: la religiosa, amb un horari de misses i d'actes litúrgics que el centre d'interpretació respecta en tot moment.

Història

L'església de la colònia Pons es va construir el 1887 segons el projecte de l'arquitecte Josep Torres i Argullol, es va conèixer com "La catedral de l'Alt Llobregat" per les seves formes neogòtiques; la seva importància augmentà quan va rebre les relíquies de Santa Aurèlia de Niça. L'impulsor de Cal Pons -una de les colònies industrials més interessants de Catalunya a nivell urbanístic i arquitectònic- fou Josep Pons i Enrich, nascut a Manresa l'any 1811, descendent d'una família manresana vinculada a la indústria de la seda durant el segle XVIII. Josep Pons esdevingué, a partir de mitjan segle XIX, un important industrial cotoner que fou, també, polític, fundador de la Caixa de Manresa i promotor del ferrocarril de Manresa a Berga. Josep Pons, l'any 1875, comprà els terrenys de Cal Garrigal -que posteriorment amplià amb la compra de més terrenys de masies dels voltants- amb la intenció de construir-hi una colònia industrial. L'any següent obtingué el permís d'aprofitament industrial de l'aigua del riu Llobregat i seguidament féu construir la resclosa, el canal, la sala de turbines i la fàbrica, que s'inaugurà l'any 1880. Al costat de l'espai industrial es començaren a construir, també, els habitatges on haurien de viure els treballadors de Cal Pons i tots els

serveis.

Bibliografia

R.SERRA i R.VILADES: la colònia Pons de Puig-reig (1875-1987), Berga, Ambit de Recerques del Berguedà 1987.

R.VILADES i R.SERRA : La colònia Pons (Puig-reig), a L'Erol, Any: 2005 Núm.: 86-87 150 anys de colònies industrials

CLOTET, D. I SERRA, R. "Capellans de colònia", a Histories del riu. El llegat de les colònies, Regio7, 2005, p. 79-80

VV.AA. Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya. El Berguedà, Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, 1994.

CABANA, Francesc (2006): La saga dels cotoners catalans, Barna, Ed. Proa

TEIXIDOR, E. I SERRA, R. (2010). Vida de colònia. Les colònies tèxtils a Catalunya, Angle Ed.

